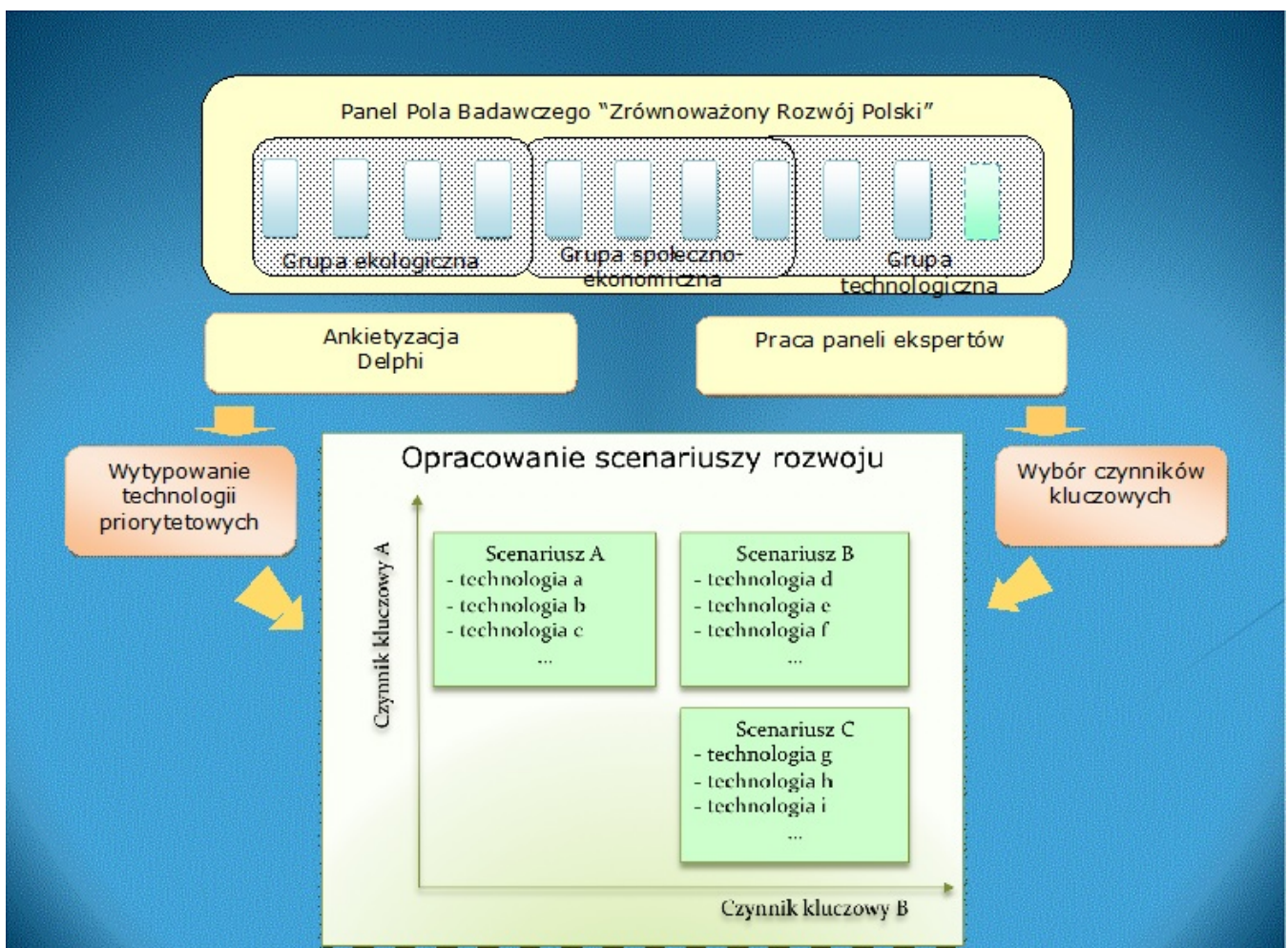

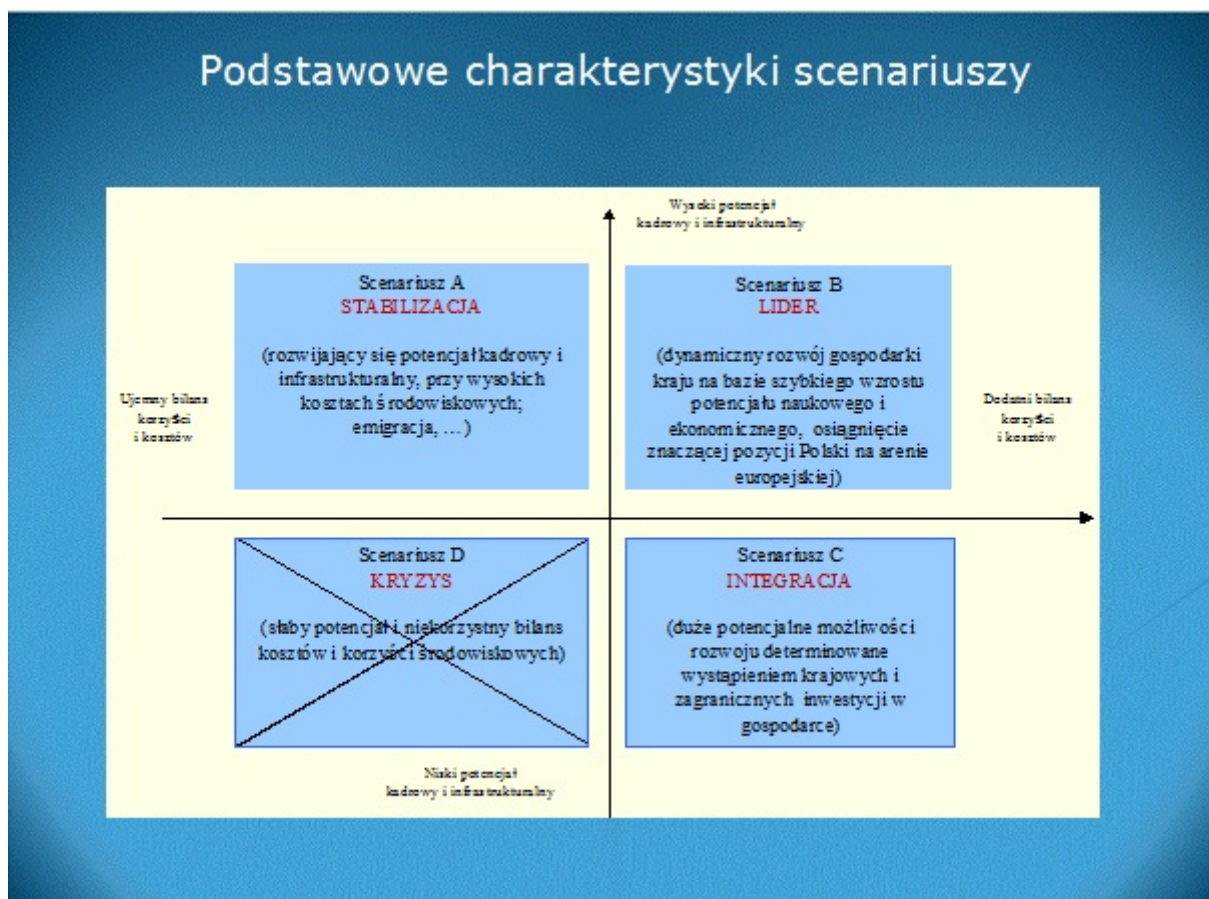
Metody Foresightu - Budowa Scenariuszy

Budowa scenariuszy na potrzeby foresightu jest zarazem sposobem eksploracji przyszłości i polem zastosowania wiedzy zdobytej we wcześniejszych etapach procesu foresight, jak i narzędziem wspomagania decyzji strategicznych ukazującym możliwe wybory i ich potencjalne konsekwencje. Termin scenariusz w kontekście studiów perspektywicznych został wprowadzony przez H. Kahna w latach 50. XX w. w stosunku do aspektów polityki publicznej, zagranicznej i obrony badań wojskowych i strategicznych prowadzonych przez Rand Corporation. Metoda ta polega ona na opisie zdarzeń i wskazaniu ich logicznego i spójnego następstwa w celu ustalenia, w jaki sposób, krok po kroku, rozwijać się będzie obiekt (system) – np. przedsiębiorstwo, społeczeństwo, gospodarka, wybrana branża przemysłu, środowisko naturalne i dlaczego. Przyjmuje się przy tym pewien punkt wyjścia, którym może być np. stan obecny. W metodzie kładzie się nacisk na te zdarzenia, które mogą stanowić punkt bifurkacji dla alternatywnego ciągu zdarzeń. W rezultacie stosowania tej metody otrzymujemy zbiór możliwych obrazów przyszłości tworzących z reguły 3 do 5 scenariuszy bazowych. Scenariusz jest więc układem zdarzeń powiązanych w logiczną, chronologiczną sekwencję. Rozpatruje się te zdarzenia, które mogą wystąpić i które są istotne dla wybranego obiektu, dla którego budujemy scenariusz, odnoszą się do określonego czasu, są ze sobą powiązane za pomocą różnego rodzaju relacji w taki sposób, że aproksymacja całego układu zdarzeń może być otrzymana na podstawie hipotez wyciągniętych z tych relacji. Scenariusze mogą powstawać na podstawie dyskusji w panelach ekspertów, wyników badań delfickich, analiz bibliograficznych i patentowych, albo też na podstawie wiedzy wybranej ekspertów przedstawianej w opracowaniach tematycznych. Scenariusze bazowe w badaniach foresightowych mogą też być wyznaczone poprzez klasteryzację scenariuszy elementarnych, tj. łańcuchów spodziewanych przyszłych zdarzeń połączonych związkami przyczynowo-skutkowymi ze sobą oraz z zewnętrznymi (niezależnymi od decydena) zdarzeniami.

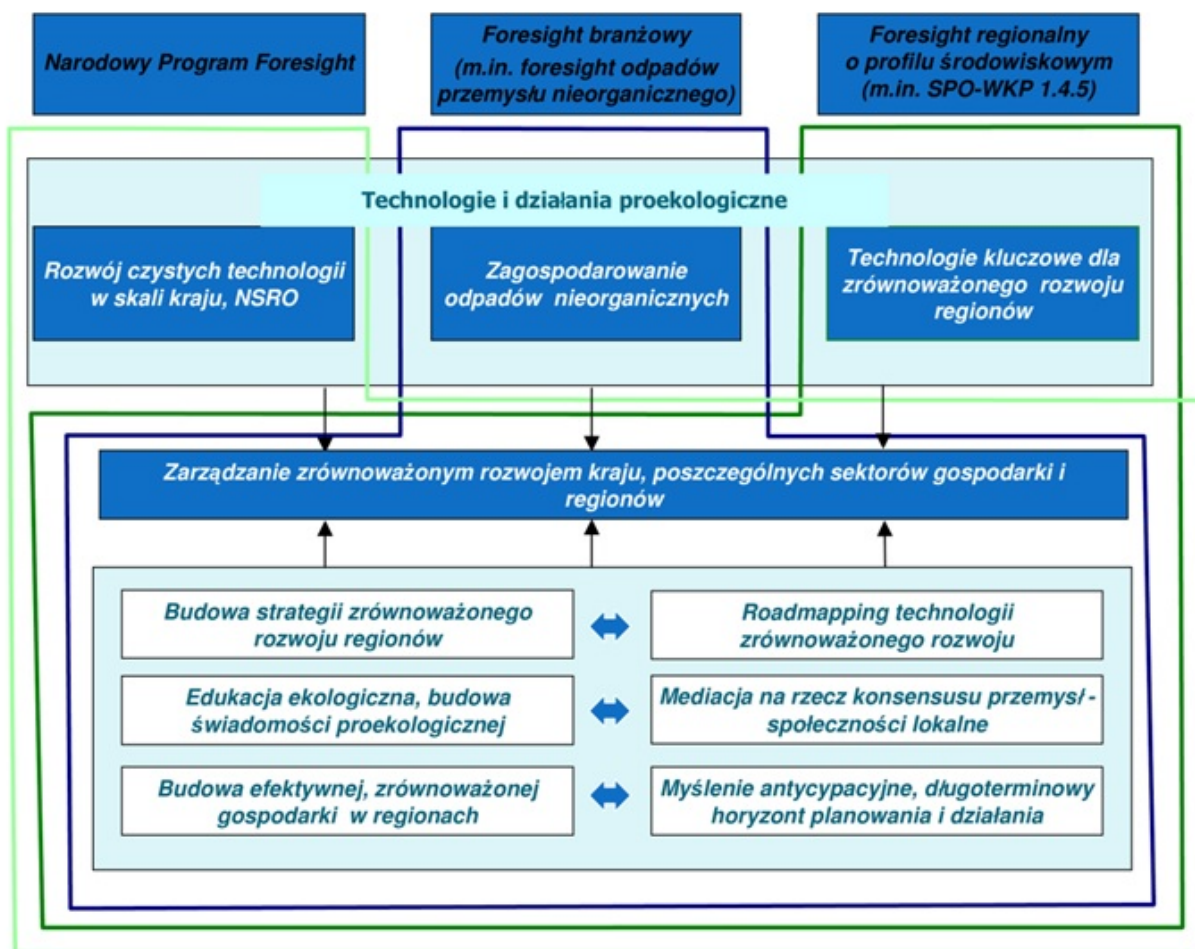
Rys. 1. Schemat budowy scenariuszy w Programie Polska 2020 (foresight.polska2020.pl)

Scenariusze opracowane w Programie Foresight „Polska 2020” wskazywały technologie priorytetowe dla Polski wg schematu przedstawionego na rysunku 1. Scenariusze były powiązane z przyjęciem konkretnych strategii rozwoju, a konsekwencje przyjęcia każdej ze strategii przedstawione są na rysunku 2. Warto dodać, że scenariusz D – „Kryzys” został odrzucony przed rozpoczęciem szczegółowej analizy scenariuszy, pomimo symptomów rozpoczynającego się kryzysu finansowego.

Rys. 2. Scenariusze dla Polski wg kryterium technologii kluczowych. (foresight.polska2020.pl)

Na kolejnym rysunku 3. przedstawiliśmy sposób wykorzystania rezultatów foresightu na różnych poziomach do planowania i wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju.

Rys. 3. Wykorzystanie wyników foresightu do zarządzania rozwojem zrównoważonym na różnych poziomach decyzyjnych. (inorganicwaste.eu)

Opracowanie: FPB

[Metody Foresightu](#)